

**Statistikdokumentation for
Fast realkapital 2021**

1 Indledning

Formålet med statistikken er, at give et detaljeret billede af økonomiens samlede produktionsapparat samt den del af nationalformuen, der er placeret i faste aktiver. Fast realkapital er opgjort efter retningslinjerne i Det Europæiske Nationalregnskabssystem, ESA2010, og er baseret på Nationalregnskabets investeringsserier. Offentliggørelse af fast realkapital efter ESA2010 skete første gang i september 2014 og vil blive opdateret årligt.

2 Indhold

Fast realkapital består af fem variabler, der alle er opgjort i årets priser og i 2010-priser, kædede værdier (andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n. er ikke opgjort i 2010-priser, kædede værdier og omvurdering findes per definition kun i løbende priser):

bruttobeholdning, nettobeholdning, forbrug af fast realkapital, andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver, og omvurderinger.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Fast realkapital er opgjort i overensstemmelse med retningslinjerne i det europæiske nationalregnskabssystem, ESA2010.

Fast realkapital kan opgøres brutto og netto. Forskellen beror på, om der tages hensyn til slid og faldende restlevetid som følge af, at kapitalgoderne indgår i en produktionsproces samt teknisk og økonomisk forældelse. Ved bruttobeholdningen af fast realkapital forstås værdien af alle kapitalgoder opgjort i genanskaffelsespriser for nye kapitalgoder.

I opgørelsen af bruttobeholdningen ses således bort fra aldersdimensionen, idet kapitaludstyr af samme type, men med forskellig restlevetid vurderes ens. Bruttobeholdningen i faste priser kan opfattes som et summarisk mål for realkapitalens produktive kapacitet.

Nettobeholdningen repræsenterer den del af nationalformuen, som er placeret i faste aktiver, og er ligesom bruttobeholdningen opgjort i genanskaffelsespriser. I faste priser er nettobeholdningen lig bruttobeholdningen minus det akkumulerede forbrug af fast realkapital og afspejler derved, at markedsprisen falder med dalende restlevetid. Nationalregnskabets forbrug af fast realkapital er udtryk for realkapitalens værdiforringelse som følge af slid samt teknisk og økonomisk forældelse opgjort til genanskaffelsespris.

Det adskiller sig herved fra begrebet afskrivninger i virksomhedsregnskaber, der tillige kan indeholde et element af omvurdering som følge af prisændringer. Forbrug af fast realkapital i nationalregnskabet er fra 2008 beregnet med geometriske afskrivninger for alle aktiv-typer (for enkelte aktiv-typer er geometriske afskrivninger indarbejdet tidligere).

Før 2008 er forbrug af fast realkapital beregnet med lineære afskrivninger. Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n. registrerer virkningerne af uventede hændelser, der påvirker den faste realkapital, fx tab ved katastrofer. Nominelle og reale omvurderinger er strømstørrelser. Nominelle omvurderinger angiver hvor meget værdierne for kapitalgoderne ændres i en given periode som følge af prisændringer på disse. Korrigeres de nominelle omvurderinger for de generelle prisstigninger, så fås de reale omvurderinger.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Variablerne er underopdelt på følgende aktiv typer:

- Boliger,
- Andre bygninger,
- Anlæg,
- Transportmidler,
- IT-udstyr,
- Telekommunikationsudstyr,
- Andre maskiner og inventar samt våbensystemer,
- Stambesætninger mv.,
- Forskning og udvikling,
- Olie, gas, mineral efterforskning,
- Computer software,
- Originalværker indenfor kunst og underholdning mv.

Der forefindes desuden en opdeling på erhverv, hvor det mest detaljerede niveau svarer til nationalregnskabet's 69-gruppering, samt en opdeling på institutionelle sektorer svarende til nationalregnskabet's institutionelle sektorer.

Dansk Branchekode 2007 (DB07), der er en dansk udgave af de internationale nomenklaturer EU's NACE, Rev. 2 og FN's ISIC, Rev. 4, indeholder en række standardgrupperinger: 127-, 36-, 19,- og 10-grupperingen.

På mest detaljeret niveau offentliggøres fast realkapital på 69-gruppering, som igen kan aggregeres til 36a2, 19a2 og 10a3 gruppering. [Se mere her](#)

Sammenligninger med andre statistikker på et detaljeret erhvervsniveau vil dog ofte vise afvigelser, dels på grund af variabel-definitionsforskelle dels som følge af nationalregnskabet's ønske om kalenderårsafgrænsning og dets krav til totaldækning af den økonomiske aktivitet.

Internationalt set findes en høj grad af sammenlignelighed i forhold til andre landes nationalregnskaber, da det danske nationalregnskab er udarbejdet i henhold til ENS2010-retningslinierne.

2.3 Sektordækning

Institutionelle sektorer:

- S.11 Ikke-finansielle selskaber,
- S.12 Finansielle selskaber,
- S.13 Offentlig forvaltning og service,
- S.14 Husholdninger,
- S.15 Non-profit institutioner rettet mod husholdninger

2.4 Begreber og definitioner

Forbrug af fast realkapital: Forbrug af fast realkapital er udtryk for realkapitalens værdiforringelse som følge af slid samt teknisk og økonomisk forældelse. Det skal bemærkes, at nationalregnskabets forbrug af fast realkapital adskiller sig fra begrebet afskrivninger i virksomhedsregnskaber, idet afskrivninger i virksomhedsregnskaber tillige kan indeholde et element af omvurdering som følge af prisændringer.

Bruttobeholdning: Ved bruttobeholdningen af fast realkapital forstås værdien af alle kapitalgoder opgjort i genanskaffelsespriser for nye kapitalgoder. I opgørelsen af bruttobeholdningen ses således bort fra aldersdimensionen, idet kapitaludstyr af samme kvalitet, men med forskellig restlevetid, vurderes ens.

Nettobeholdning: Ved nettobeholdningen af fast realkapital forstås værdien af alle kapitalgoder korrigeret for den værdiforringelse, der sker som følge af slid samt teknisk og økonomisk forældelse. Nettobeholdningen repræsenterer den del af nationalformuen, som er placeret i faste aktiver.

Andre mængdeændringer i ikke-finansielle aktiver i.a.n.: Andre mængdeændringer er ligesom forbrug af fast realkapital et strøm-begreb. Andre mængdeændringer registrerer blandt andet virkningen af usædvanlige uventede hændelser, som påvirker aktiverne. Uforudsete skadestilfælde dækkes således ikke af forbrug af fast realkapital, men registreres som andre mængdeændringer.

Omvurderinger: Nominelle og reale omvurderinger er også strømstørrelser. Nominelle omvurderinger angiver, hvor meget værdierne for kapitalgoderne ændres i en given periode som følge af prisændringer på disse. Korrigeres de nominelle omvurderinger for de generelle prisstigninger, fås de reale omvurderinger.

2.5 Enheder

Enheden i nationalregnskabets brancher er principielt den lokale faglige enhed, arbejdsstedet, som er den mindste enhed, der kan opstilles en produktionskonto for. Denne enhed kaldes den funktionelle enhed og den adskiller sig fra den institutionelle enhed, der normalt udgøres af firmaet, som er den økonomiske og beslutningsmæssige enhed. Mens funktionelle enheder klassificeres i brancher, klassificeres institutionelle enheder i nationalregnskabet alene efter institutionel sektor.

2.6 Population

Alle enheder der udøver dansk økonomisk aktivitet

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

- Årligt nationalregnskab, endeligt 1966-2020.
- Årligt nationalregnskab, foreløbigt 2021-2023.

2.9 Basisperiode

Bruttobeholdning, nettobeholdning, forbrug af fast realkapital og investeringer, opgøres som kædevolumenindeks med 2010 som referenceår (kædede værdier), idet man på denne måde søger at isolere den mængdemæssige del af de monetære værdier.

2.10 Måleenhed

Mio. kr.

2.11 Referencetid

Kalender år.

2.12 Hyppighed

Årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 549/2013 af 21. maj 2013 om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Den Europæiske Union (EUT L 174 26.6.2013 s.1) (ESA2010).

2.14 Indberetningsbyrde

Statistikken bygger udelukkende på allerede bearbejdede tal.

Den direkte respondentbyrde er nul, idet alle oplysninger indsamles til andre statistikker i Danmarks Statistik.

2.15 Øvrige oplysninger

En generel dokumentation af det danske nationalregnskab findes i [Nationalregnskab Kilder og metoder. Danmarks Statistik 2002](#). Teoretisk grundlag for samt metoder til opgørelse af fast realkapital: Measuring Capital. OECD Manual. Measurement of capital stocks and capital services. OECD 2009](https://www.oecd.org/en/publications/measuring-capital-oecd-manual-2009_9789264068476-en.html).

3 Statistisk behandling

Opgørelsen af fast realkapital er i overensstemmelse med de erhvervsfordelte investeringsserier, hvilket sikrer konsistens med det øvrige nationalregnskab.

3.1 Kilder

Kilderne til beregning af fast realkapital består af en række registre og primærstatistikker, der indeholder beholdningsoplysninger, enhedsværdier samt investeringsoplysninger. Blandt sådanne registre og statistikker kan nævnes:

- BBR-registret
- Motorregistret
- Skibsregistret
- Flyregistret
- Registret for rullende materiel
- Ejendomsregistret

Kilder i Danmarks Statistik:

- Erhvervsregistret
- Nationalregnskabs investeringer (erhvervsfordelte og sektorfordelte)
- Varestatistikken
- Udenrigshandelsstatistikken
- Landbrugsstatistikken
- Statistikken for offentlige virksomheder
- Engrosprisindekset
- Byggeomkostningsindekset

3.2 Indsamlingshyppighed

Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Ikke relevant for denne statistik.

3.4 Datavalidering

I nationalregnskabet foretages der en datavalidering af primærkilderne. Beholdningsopgørelserne afstemmes i forhold til erhvervsfordelte investeringsserier, hvilket sikrer konsistens med det øvrige nationalregnskab. Tilslut foretages der en makro vurdering af fast realkapital outputs.

3.5 Databehandling

Bygninger samt transportmidler er helt eller delvist beregnet som direkte beholdningsopgørelser ud fra registeroplysninger, hvilket anses for at være den mest sikre opgørelsesmetode. Da bygninger og transportmidler samtidig udgør langt størstedelen af den samlede beholdning af fast realkapital, betyder det, at usikkerheden omkring opgørelsen er væsentligt reduceret. De øvrige arter er beregnet med brug af PIM metoden.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Som talgrundlag for alle der beskæftiger sig med samfundsøkonomiske forhold rækkende fra de økonomiske ministeriers brug af nationalregnskabet i planlægnings-, analyse-, prognose- og modeløjemed over brancheorganisationers lignende anvendelse, til den almene interesse i viden om økonomiens struktur og udvikling.

Nationalregnskabet evaluerer løbende feedback fra brugerne. Dette gøres gennem Brugerudvalg for Økonomisk Statistik, når brugere tager direkte kontakt til Nationalregnskabet og gennem internationale fora.

4.1 Brugerbehov

Fast realkapital benyttes som datagrundlag til analyse af samfundsøkonomiske forhold generelt samt produktionsfunktioner, produktivitetsanalyser og formueforhold i særdeleshed. Brugere er fortrinsvis forskere, økonomiske ministerier og interesseorganisationer.

4.2 Brugertilfredshed

Se [Brugerudvalg for Økonomisk Statistik](#).

4.3 Fuldstændighed af data

Nationalregnskabet lever op til følgende forordninger:

Europa Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 549/2013 af 21.maj 2013 om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Den Europæiske Union (ESA2010) (EUT L 174 26.06.2013, s. 1).

5 Præcision og pålidelighed

Usikkerheden på fast realkapital er tæt forbundet med usikkerheden på de kilder, der anvendes. Derudover er der usikkerhed knyttet til de antagelser, der gøres om bl.a. levetider. Der findes ikke traditionelt opgjorte tal for usikkerheden på de variable, der beskrives i statistikken.

Over den seneste tid har der været en tendens til opjusteringer af de faste bruttoinvesteringer. Dette betyder, at man må forvente en noget større usikkerhed på opgørelsen af faste bruttoinvesteringer end for andre variable.

5.1 Samlet præcision

Usikkerheden på nationalregnskabstallene er forbundet med usikkerheden på de kilder, der anvendes. Den begrebsmæssigt konsistente og over tid ensartede bearbejdning af kilderne bidrager dog til en reduktion af usikkerheden på nationalregnskabstallene. Især betyder sammenstillingen af primærkilderne i et samlet system, at der i mange tilfælde afsløres fejl, der således ikke slår igennem i de endelige nationalregnskaber.

Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

Bygninger samt transportmidler er helt eller delvist beregnet som direkte beholdningsopgørelser ud fra registeroplysninger, hvilket anses for at være den mest sikre opgørelsesmetode. Da bygninger og transportmidler samtidig udgør langt størstedelen af den samlede beholdning af fast realkapital, betyder det, at usikkerheden omkring opgørelsen er væsentligt reduceret. De øvrige arter er beregnet med brug af PIM metoden.

For en følsomhedsanalyse af levetiderne på boliger henvises til A Comparison of PIM Estimates with Direct Stock Information for Dwellings by Esben Dalgaard and Annette Thomsen. Paper prepared for the 26th General Conference of The International Association for Research in Income and Wealth. Cracow, Poland, 27 August to 2 September 2000.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

I forbindelse med opstillingen af nationalregnskabet efter retningslinjerne i det nye European System of National and Regional Accounts (ESA2010) er det danske nationalregnskab blevet hovedrevideret, hvilket indebærer validering af fast realkapitals niveauer.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Fast realkapital er opgjort efter retningslinjerne i det europæiske nationalregnskabssystem, ESA2010. Offentliggørelse af fast realkapital efter ESA2010 skete første gang i september 2014 og vil blive opdateret årligt.

- Fast realkapital blev første gang offentliggjort i 1997 efter retningslinjerne i det tidligere europæiske nationalregnskabssystem, ESA79, og DB93-branchegrupperingen.
- Første revisionsrunde i 2001: offentliggørelse efter ESA95-manualen og DB93-branchegrupperingen.
- Anden revisionsrunde i 2005: datarevision med mindre rettelser efter ESA95 og DB93/DB03-branchegrupperingen.
- Tredje revisionsrunde i 2011: Brancherevision med indpasning af DB07-grupperingen.
- Fjerde revisionsrunde 15. september 2014: Opgjort efter retningslinjerne i ESA2010-manualen og DB07-grupperingen.
- Femte revisionsrunde 15. november 2016: Mindre rettelser for hele perioden 1966-2012, efter retningslinjerne i ESA2010-manualen og DB07-grupperingen.

Efter udgivelsen den 15. september 2014 er tallene tilgængelige i løbende priser og i 2010-priser, kædede værdier.

6 Aktualitet og punktlighed

Første version af et foreløbigt årligt nationalregnskab offentliggøres ultimo november det efterfølgende år for fast realkapital. Endelige årlige nationalregnskabstal udgives årligt ca. 3 år efter tællingsåret.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Første version af et foreløbigt årligt nationalregnskab offentliggøres ultimo oktober det efterfølgende år. Endelige årlige nationalregnskabstal udgives årligt ca. 3 år efter tællingsåret.

Fast realkapital offentliggøres årligt i takt med udgivelsen af det årlige nationalregnskab, november version.

Særlige forhold for November-version 2018: Grundet sen leverance af kildemateriale offentliggøres ikke branchefordelte investeringer for 2017.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede.

7 Sammenlignelighed

Nationalregnskabstal kan sammenlignes og anvendes i forbindelse med andre statistikker der anvender standardgrupperingerne i Dansk Branchekode 2007 (DB07).

Sammenligninger med andre statistikker på et detaljeret niveau vil dog ofte vise afvigelser, dels på grund af variabel-definitionsforskelle og dels som følge af nationalregnskabets ønske om kalenderårsafgrænsning og dets krav til totaldækning af den økonomiske aktivitet.

Internationalt set findes en høj grad af sammenlignelighed i forhold til andre landes nationalregnskaber, da det danske nationalregnskab er udarbejdet i henhold til ENS2010.

7.1 International sammenlignelighed

Internationalt set findes en høj grad af sammenlignelighed i forhold til andre landes nationalregnskaber, da det danske nationalregnskab er udarbejdet i henhold til ENS2010-retningslinierne.

Andre forhold: Opgørelsen i statistikbanken af beholdningsvariable i 2010-priser, kædede værdier sker med udgangspunkt i værdisætning i årets medio-priser, hvorimod leverance og publicering hos Eurostat sker med værdisætning i årets ultimo-priser. De beregnede vækstrater vil derfor ikke nødvendigvis være identiske.

7.2 Sammenlignelighed over tid

En af grundideerne i udarbejdelsen af nationalregnskabsstatistik er, at tallene skal være sammenlignelige over tid. Derfor bearbejdes statistiske kilder altid, således at de er konsistente med nationalregnskabets begrebsapparat. Grundlæggende ændringer af nomenklaturer, som f.eks. erhvervsgrupperinger, ændringer i definitioner som følge af nye retningslinjer samt tilstedekomsten af nye og bedre kilder, vil dog ikke kunne undgå at medføre ændringer i nationalregnskabet og dermed opgørelsen af fast realkapital. I disse tilfælde er der tale om egentlige hovedrevisioner, hvor tidligere perioder nyberegnes efter de nye retningslinjer samt på baggrund af de nye kilder.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Dansk Branchekode 2007 (DB07), der er en dansk udgave af de internationale nomenklaturer EU's NACE, Rev. 2 og FN's ISIC, Rev. 4, indeholder en række standardgrupperinger: 127-, 36-, 19- og 10-grupperingen. Det endelige nationalregnskabs 117-branchegruppering svarer - med få afvigelser - til 127-standardgrupperingen og nationalregnskabets 117 brancher kan aggregeres til de øvrige standardgrupperinger.

Fast realkapital offentliggøres dog kun på 69-gruppering.

Opgørelsen af fast realkapital er konsistent med den øvrige del af nationalregnskabet. Arterne for fast realkapital er således identiske med nationalregnskabets investeringsarter, ligesom erhvervsgrupperingen svarer til nationalregnskabets erhvervsfordelte investeringer (69-grupperingen), og sektoropdelingen svarer til nationalregnskabets institutionelle sektorer. Da opgørelsen følger internationale retningslinjer for opstillingen af nationalregnskaber, vil der være en høj grad af sammenlignelighed med andre landes opgørelser. Det gælder særligt indenfor EU, hvor EU-kommissionen repræsenteret ved Eurostat, gør sig store bestræbelser for at fremme sammenligneligheden mellem landenes nationalregnskabsopgørelser, herunder af fast realkapital.

7.4 Intern konsistens

Der er pr. definition fuld intern konsistens i Nationalregnskabet.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under [Nationalregnskab](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken blev til og med 2015 offentliggjort i Nyt fra Danmarks Statistik.

8.5 Publikationer

- "Statistiske Efterretninger: Nationalregnskab og betalingsbalance"
- Årbøger: "Statistisk Årbog" til og med 2017, "Statistisk Tiårsoversigt" og "Nationalregnskabsstatistik": [Se mere her](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken i følgende tabeller:

- [NABK10](#): Akkumulations- og statuskonti, investering og beholdning af faste aktiver (10a3-gruppering) efter beholdning / strøm, aktiv, branche, prisenhed og tid
- [NABK19](#): Akkumulations- og statuskonti, investering og beholdning af faste aktiver (19a2-gruppering) efter beholdning / strøm, aktiv, branche, prisenhed og tid
- [NASK](#): Akkumulations- og statuskonti, investering og beholdning af faste aktiver, efter beholdning / strøm, aktiv, sektor og tid
- [NABK36](#): Akkumulations- og statuskonti, investering og beholdning af faste aktiver (36a2-gruppering) efter beholdning / strøm, aktiv, branche, prisenhed og tid
- [NABK69](#): Akkumulations- og statuskonti, investering og beholdning af faste aktiver (69-gruppering) efter beholdning / strøm, aktiv, branche, prisenhed og tid
- [NAHK](#): Akkumulations- og statuskonti, investering og beholdning af faste aktiver efter beholdning / strøm, aktiv, prisenhed og tid

8.7 Adgang til mikrodata

Grundmaterialet lagres elektronisk. Der kan mod betaling i visse tilfælde stilles mere detaljeret materiale til rådighed.

8.8 Anden tilgængelighed

Intern leverance til ADAM: Der leveres både standardtabeller og specielle tabeller.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Statistikken offentliggøres på et detaljerings niveau, som ikke kræver yderligere diskretionering.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der er ikke offentliggjort separate metodedokumenter for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Nationalregnskab, Klima og Miljø, Økonomisk Statistik. Kontaktpersonen for statistikken er Jonas Johansen Næsby, tlf: 29 44 68 24 og e-mail: JJN@dst.dk.